

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
Departament Rynku Pracy

WĘGRY

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne o Węgrzech	2
1.1. Informacje geograficzne	2
1.2. Cechy charakterystyczne Węgier	2
1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy	3
1.4. Telefony alarmowe i informacyjne	3
1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych	3
1.6. Informacyjna strona internetowa o Węgrzech	4
2. Praca na Węgrzech	4
2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski na Węgrzech	4
2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej na Węgrzech	5
2.2. Sposoby poszukiwania pracy na Węgrzech	7
2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia	7
2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES	8
2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	8
2.2.4. Prasa	8
2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy	9
2.2.6. Staże	9
2.2.7. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty - CV, list motywacyjny i inne)	10
2.3. Warunki pracy	10
2.3.1. Rodzaje umów o pracę	10
2.3.2. Czas pracy	11
2.3.3. Urlop wypoczynkowy	12
2.3.4. Wynagrodzenie za pracę	12
2.4. Podatki	13
2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	13
2.4.2. Podatek VAT	14
2.5. Zabezpieczenie społeczne	14
2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - beneficjenci i warunki uzyskania	14
2.5.1.1. Emerytura	14
2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby	15
2.5.1.3. Świadczenia z tytułu macierzyństwa	15
2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy	16
2.5.1.5. Renta z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	16
2.5.2. Inne świadczenia socjalne - beneficjenci i warunki uzyskania	17
2.5.2.1. Świadczenia rodzinne	17
2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia	18
3. Warunki życia	19
3.1. Zakwaterowanie	19
3.2. Prawo jazdy	19
3.3. System edukacji	19
3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	20
3.5. Kursy języka narodowego	20
3.6. System opieki zdrowotnej	20
3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych	20

3.6.2. Ubezpieczenia zdrowotne	21
3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych na Węgrzech.....	21

1. Informacje ogólne o Węgrzech

1.1. Informacje geograficzne

Węgry są państwem śródlądowym położonym w środkowo-wschodniej Europie wewnątrz łuku karpackiego, w obrzeżu Dunaju. Graniczą na północy ze Słowacją, z Ukrainą na północnym-wschodzie, z Rumunią na wschodzie, z Serbią i Chorwacją na południu, ze Słowenią i Austrią na zachodzie. Węgry nie mają bezpośredniego dostępu do morza, ale na ich terytorium znajduje się duże jezioro Balaton, które nazywane jest węgierskim morzem. Balaton położony jest na południowy zachód od Budapesztu. Przez Węgry przepływa kilka dużych rzek. Największą z nich jest druga pod względem długości rzeka Europy, Dunaj.

Węgry mają klimat umiarkowanie ciepły o cechach kontynentalnych, z chłodną zimą i ciepłym latem. Lata są długie i upalne, a zimy krótkie. Roczna suma opadów wynosi od 500 do 900 mm.

1.2. Cechy charakterystyczne Węgier

Republika Węgierska (Magyarország, Magyar Köztársaság).

Ustrój polityczny: republika parlamentarna.

Stolica: Budapeszt (Budapest).

Główne miasta (liczba ludności w tys.): Budapeszt (1 752), Debreczyn (218), Miskolc (196), Segedyn (179), Pecz (172).

Powierzchnia: 93,036 km².

Podział administracyjny: 19 komitatów i 1 miasto wydzielone.

Liczba ludności: 9 773 mln.

Język urzędowy: węgierski.

Numer kierunkowy do Węgier: +36.

Waluta: 1 forint (HUF) = 100 fillerów, 1 EUR = 357,67 HUF.

Monety: 5, 10, 20, 50, 100, 200 HUF.

Banknoty: 500, 1000, 2000, 5000, 10000, 20000 HUF.

Węgry są krajem prawie jednolitym pod względem narodowościowym. Wśród mniejszości etnicznych najwięcej jest Romów (3%) oraz Niemców (1,3%), znacznie mniej Słowaków i Rumunów. W strukturze wyznań dominuje katolicyzm (51,9%), a dalej kalwinizm (15,9%), luteranizm (3%) i prawosławie (2,6%).

Węgrzy są barwni i różnorodni. W 896 roku pogańskie plemiona wędrujące z Azji do Niecki Karpackiej, społy się z żyjącymi na tych terenach mniejszymi i większymi grupami narodowościowymi. Historia mówi, że z czasem nie tylko z sąsiednich krajów, ale i z daleka zapraszano tu zakonników, nauczycieli, artystów, osadników, którzy swoją kulturą i zwyczajami wzbogacili „węgierskość”. Węgrzy są narodem pomysłowym, zdolnym, wesołym, romantycznym, a przede wszystkim serdecznym. Szczególnie lubianym narodem przez Węgrów są Polacy, o czym głosi powiedzenie: „Polak, Węgier dwa bratanki” („Lengyel, magyar két jó barát”).

Dodatkowe informacje na temat Węgier: hellohungary.com/pl, eugo.gov.hu

Dodatkowe informacje na temat Budapesztu: www.budapest.hu, www.budapest.com

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
Departament Rynku Pracy*

1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy

1 stycznia - Nowy Rok

15 marca - rocznica wybuchu rewolucji węgierskiej 1848 roku

święto ruchome – Wielki Piątek

święto ruchome - Poniedziałek Wielkanocny

1 maja - Święto Pracy

święto ruchome - Zielone Świątki

20 sierpnia - Dzień św. Stefana, najbardziej uroczyste święto narodowe upamiętniające datę kanonizacji pierwszego węgierskiego króla, uchodzącego za założyciela węgierskiej państwowości, w tym dniu świętuje się powstanie państwa węgierskiego.

23 października - Dzień Republiki, święto upamiętniające powstanie węgierskie 1956 roku

1 listopada – Dzień Wszystkich Świętych

25-26 grudnia - Boże Narodzenie

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

Telefony alarmowe

Telefon ratunkowy: 112

Pogotowie ratunkowe: 104

Policja: 107

Straż pożarna: 105

Telefony informacyjne

Informacja lotnicza o przylotach i odlotach, tel.: +36 1 296 7000

Informacja kolejowa i rozkład jazdy, tel.: +36 1 349 4949

Informacja o pociągach międzynarodowych, tel.: +36 1 461 5500

Informacja o pociągach krajowych, tel.: +36 1 461 5400

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasada RP w Budapeszcie

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: +36 1 413 8200, faks: +36 1 351 1722

e-mail: budapeszt.amb.wk@msz.gov.pl

<https://www.gov.pl/web/wegry>

Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej na Węgrzech: Pan Jerzy Snopek

Wydział Konsularny i Polonii Ambasady RP w Budapeszcie 1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: + 36 1 413 8206, + 36 1 413 8208, faks: + 36 1 351 1725

e-mail: budapeszt.amb.wk@msz.gov.pl

Telefony w nagłych wypadkach po godzinach urzędowania:

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
Departament Rynku Pracy*

Tel. kom.: +36 204 729 502

Tel. kom.: +36 703 139 484 (konsul honorowy w Segedynie)

E-mail dyżurny: budapeszt.wk.dyżurny@msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe (ZBH) w Republice Węgierskiej w Budapeszcie

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Horvath utca 14-24

1027 Budapeszt

Marcin Karaskiewicz - kierownik biura

tel.: +36 1800 1024

e-mail: marcin.karaskiewicz@paih.gov.pl

<https://hungary.trade.gov.pl/pl/>

Konsulat RP w Segedynie prowadzony przez Konsula Honorowego

Konsul Honorowy Karol Biernacki

6741 Szeged, Rákóczi tér 1.

tel. dyżurny: +36 70 205 010 091, faks: +36 62 420 080

e-mail: konsulszeged@gmail.com

www.szegedkonzul.hu

Konsulat RP w Szentendre

Konsul Honorowy Maciej Wasilewski

2000 Szentendre, Pannónia u.38.

tel. dyżurny: +36 20 944 1322

e-mail: konzul@lengyelkonzulatusszentendre.hu

1.6. Informacyjna strona internetowa o Węgrzech

Strona internetowa wiele przydatnych informacji na temat Węgier jest prowadzona w wielu językach, w tym w języku polskim:

<https://hellohungary.com/pl>

2. Praca na Węgrzech

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski na Węgrzech

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do węgierskiego rynku pracy

Do podjęcia zatrudnienia przez obywatela Polski na terenie Węgier nie są wymagane żadne zezwolenia. Pracodawca musi jedynie zgłosić zatrudnienie obcokrajowca i podać informacje o najbliższych krewnych najpóźniej pierwszego dnia pracy. Należy wypełnić odpowiedni formularz rejestracyjny we właściwym dla miejsca zatrudnienia urzędzie pracy. Pracodawca musi zgłosić ustanie stosunku pracy najpóźniej następnego dnia po tym fakcie. Obywatel Polski poszukujący pracy na Węgrzech musi posiadać numer ubezpieczeniowy „TAJ”. Jest on wyrabiany przez pracodawcę w momencie zatrudniania pracownika.

Więcej informacji nt. karty TAJ -

http://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_magyarorszagon/jogosultsag_az_ellatasra/ellatasra_jogosultsag_igazolasa/taj_kartya

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej na Węgrzech

Pod względem poziomu rozwoju gospodarczego i dochodu narodowego na głowę jednego mieszkańca Węgry utrzymują się na poziomie zbliżonym do Polski. Polski przedsiębiorca może więc znaleźć w tym kraju zachęcające warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

Formy działalności gospodarczej

Węgierskie prawo dopuszcza następujące formy prawne podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne:

- spółki bez osobowości prawnej: spółka jawna (közkereseti társaság, skrót węg. Kkt.) oraz spółka komandytowa (betéti társaság, skrót węg. Bt),
- spółki z osobowością prawną: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (korlátolt felelősségű társaság, skrót węg. Kft.) oraz spółka akcyjna (részvénytársaság, skrót węg. Rt).

Działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne

Warunkiem rozpoczęcia indywidualnej działalności gospodarczej na Węgrzech jest zgłoszenie tego drogą elektroniczną, rejestracja firmy odbywa się na specjalnie przeznaczonej do tego stronie internetowej - <https://regi.ugyintezes.magyarorszag.hu/szolgalatasok/cegbejegyzes.html>

Więcej informacji - hungary.trade.gov.pl, <http://eugo.gov.hu/starting-business-hungary>

Spółki bez osobowości prawnej

Na Węgrzech istnieją jedynie dwa typy tych spółek: spółka jawna i spółka komandytowa. W **spółce jawnej (Kkt.)** - podobnie jak w Polsce - każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką. Wspólnikami w takich spółkach mogą być zarówno osoby fizyczne, jak też prawne. Wspólnicy - jeśli są osobami fizycznymi - najczęściej osobiście świadczą pracę i wspólnie prowadzą działalność gospodarczą.

W **spółce komandytowej (Bt.)** co najmniej jeden ze wspólników - komplementariusz (węg. beltag) - odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem i przynajmniej jeden z nich - komandytariusz (węg. kültag) - do wysokości swojej sumy komandytowej. Udziałowcami w spółce komandytowej mogą być osoby fizyczne i prawne. Warunkiem jest jednak, że partner z nieograniczoną odpowiedzialnością w spółce komandytowej może być udziałowcem tylko w jednej takiej spółce. Równocześnie spółka jawna lub komandytowa nie może być ponoszącym nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania wspólnikiem (komplementariuszem) w innej spółce komandytowej.

Nie istnieją - podobnie jak w Polsce - wymogi ustawowe co do wartości kapitału zakładowego, lub wymaganej wysokości wkładów wnoszonych do spółki jawnej i komandytowej, a zysk dzielony jest proporcjonalnie do objętych w zamian za wkłady „udziałów kapitałowych”, chyba że udziałowcy postanowią zgodnie o innym podziale zysku. Nie jest możliwe natomiast wykluczenie jednego lub kilku udziałowców z podziału zysku.

Spółki z osobowością prawną

Spółkami posiadającymi osobowość prawną na Węgrzech są: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółka akcyjna.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Kft.) odpowiada za swoje zobowiązania do wysokości majątku spółki, a wspólnicy w zasadzie zwolnieni są z takiej odpowiedzialności, ryzykując jedynie wniesionymi do spółki wkładami. Spółka z o.o. może być jednoosobowa, z tym, iż należy to zaznaczyć przy rejestracji spółki. Wymagana minimalna wartość kapitału

założycielskiego, zgodnie z ustawą nr CXLIV, wynosi 3 miliony forintów. Na konto bankowe spółki należy wpłacić nie mniej niż 30% wysokości kapitału założycielskiego, lecz co najmniej 1 milion forintów. W przypadku spółki jednoosobowej na konto należy wpłacić całą kwotę. Pozostała część kapitału założycielskiego może być wniesiona w formie aportu. Udziały wspólników mogą być różnej wielkości, jednak minimalna wartość jednego udziału nie może być niższa niż 100 tysięcy forintów i bez reszty musi być podzielna przez 10 tys.

Dla **spółki akcyjnej (Rt.)** minimalny kapitał akcyjny wynosi 20 milionów forintów. Na konto bankowe należy wpłacić nie mniej niż 30% kapitału akcyjnego, lecz co najmniej 10 milionów forintów. Pozostała część kapitału akcyjnego może być wniesiona w formie niepieniężnej. Spółka akcyjna może być też zawiązywana i istnieć jako spółka jednoosobowa. Z kolei, w przypadku tworzenia banku, który może mieć wyłącznie formę spółki akcyjnej (podobnie jak w Polsce) wymagany jest kapitał założycielski w wysokości minimum 1 miliarda forintów.

Nowe formy działalności gospodarczej

Po 1 maja 2004 r. na Węgrzech pojawiły się dwie nowe formy działalności gospodarczej: europejskie stowarzyszenie gospodarcze (európai gazdasági egyesülés - węg. skrót ege) i spółka europejska (európai társaság - et).

Europejskie stowarzyszenie gospodarcze to najprostsza forma jednoczenia się firm z państw unijnych, zapewniająca pomoc w kooperacji międzynarodowej i zapewniająca ramy działalności na rynkach Wspólnoty. Łączyć się mogą dowolne formy spółek (kkt, bt, kft). Ege przewidziane jest głównie dla małych i średnich firm, warunkiem jej założenia jest pochodzenie spółek przynajmniej z dwóch różnych państw. Cel zjednoczenia musi być zgodny z działalnością poszczególnych członków, ale nie może ich zastąpić. Założenie i likwidacja stowarzyszenia musi być podane do publicznej wiadomości w oficjalnym rejestrze UE.

Spółka europejska jest typową europejską spółką akcyjną. Przepisy dotyczące jej zakładania, funkcjonowania, działalności finansowej i likwidacji określa prawo wspólnotowe. Dzięki tym przepisom, które umożliwiają swobodne przenoszenie siedziby spółki i jej zakładów z jednego państwa do drugiego bez postępowania likwidacyjnego, działalność spółek może być bardziej elastyczna i związana z mniejszymi kosztami.

Rejestracja spółek

Zarówno spółki nie posiadające osobowości prawnej, jak i posiadające osobowość prawną należy wpisać do węgierskiego rejestru handlowego (cégbírótság). Rejestr ten prowadzony jest przez wydzielone wydziały w sądach.

W Budapeszcie główny sąd rejestracyjny znajduje się pod adresem:

Fővárosi Bíróság Cégbírótsága

Nádor u. 28

1051 Budapest

tel.: +36 1 354 4800

<http://fovarositorvenyszek.birosag.hu/jarasbirosagok/fovarosi-torvenyszek-cegbirosaga>

Przy dokonywaniu rejestracji konieczne jest przedstawienie umowy spółki (statutu) oraz udokumentowanie faktu założenia konta bankowego. W przypadku podmiotu zagranicznego dokonującego rejestracji spółki posiadającej osobowość prawną - wpłata na konto musi być dokonana w walucie wymiennej (wyjątek stanowią m.in. przypadki, gdy podmiot zagraniczny przysługującą

mu dywidendę reinwestuje na zwiększenie kapitału założycielskiego lub inwestuje w spółkę już funkcjonującą, ewentualnie w nowo powstającą). Konto bankowe jest zablokowane do momentu złożenia dokumentów spółki do sądu rejestrowego. W przypadku kiedy działalność spółki będzie prowadzona w dziedzinach wymagających uzyskania zezwolenia albo koncesji (odnosi się to głównie do działalności o znaczeniu strategicznym, czyli do energetyki oraz przemysłu zbrojeniowego), spółka jest zobowiązana uzyskać zezwolenia i decyzje przed rozpoczęciem działalności.

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej spółka musi uzyskać numer typu REGON w węgierskim Głównym Urzędzie Statystycznym (KSH), numer ewidencyjny podatnika w urzędzie skarbowym NAV, numer węgierskiego ZUS (ONYF). Opłata sądowa za rejestrację spółki przypisana jest do formy działalności gospodarczej. Opłata za rejestrację spółki akcyjnej notowanej na giełdzie wynosi 600 tys. Ft, a spółki akcyjnej, której akcje nie są notowane i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - 80 tys. Ft. Rejestracja innej osoby prawnej kosztuje 100 tys. Ft, spółek bez osobowości prawnej 50 tys. Ft, indywidualnej działalności gospodarczej 30 tys. Ft. Ustawa XLIX/2003 od 1 stycznia 2004 r. wprowadziła ważne zmiany dotyczące jawności danych spółek. Rejestr spółek dostępny jest w formie elektronicznej. W oficjalnej korespondencji należy podawać nazwę sądu rejestrowego, który zarejestrował spółkę, nazwę, siedzibę spółki, nr rejestracyjny oraz w miarę potrzeby informację o rozpoczęciu postępowania likwidacyjnego.

Na stronie <https://hungary.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu/rodzaje-spolek-i-ich-rejestracja> odnajdziemy na temat rodzajów spółek na Węgrzech.

Filie i przedstawicielstwa handlowe

Zagraniczne podmioty gospodarcze mogą utworzyć na Węgrzech swoje filie (fióktelep) lub przedstawicielstwa handlowe (kereskedelmi képviselő). W obydwu przypadkach dla podjęcia działalności konieczne jest dokonanie wpisu w rejestrze sądowym. W celu rejestracji filii lub przedstawicielstwa niezbędne są poświadczony notarialnie dokumenty zawierające decyzję podmiotu zagranicznego o utworzeniu filii/przedstawicielstwa oraz określające jego formę prawną, siedzibę, majątek, zakres działalności. Opłata za rejestrację filii wynosi 250.000 forintów, a przedstawicielstwa handlowego - 150.000 forintów. Filie zagranicznych podmiotów gospodarczych są traktowane na Węgrzech jak podmioty krajowe i ich działalność powinna być zgodna z ustawodawstwem węgierskim. Zagraniczne podmioty gospodarcze zobowiązane są zapewnić filiom fundusze niezbędne dla pokrycia kosztów stałych ich działalności i wywiązywania się z ciążących na nich zobowiązań płatniczych. Filie, w ramach działalności handlowej, są upoważnione do zawierania kontraktów. Działalność przedstawicielstw handlowych zagranicznych podmiotów gospodarczych w porównaniu z uprawnieniami filii jest ograniczona. Mogą one jedynie pośredniczyć w zawieraniu kontraktów oraz prowadzić działalność informacyjno-reklamową.

Na stronie internetowej eugo.gov.hu można uzyskać pomoc w zakładaniu firmy lub prowadzeniu działalności usługowej na Węgrzech.

Na stronie <https://www.biznes.gov.pl/przedsiębiorcy/biznes-w-europie/zasada-swobod-w-ue/warunki-zakladania-i-prowadzenia-firmy-w-ue/wegry> odnajdziemy dodatkowe informacje na temat warunków zakładania i prowadzenia firmy na Węgrzech.

2.2. Sposoby poszukiwania pracy na Węgrzech

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Zadania publicznych służb zatrudnienia realizowane są na Węgrzech przez urzędy pracy i zarejestrowane prywatne agencje pośrednictwa pracy. Najważniejszym działaniem realizowanym

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
Departament Rynku Pracy*

przez służby zatrudnienia jest pośrednictwo pracy; ma ono na celu niesienie pomocy zarówno osobom poszukującym pracy, jak i pracodawcom, z uwzględnieniem faktu, iż osoby poszukujące pracy powinny znaleźć takie zatrudnienie, które najbardziej odpowiada ich kwalifikacjom zawodowym, przebytym szkoleniom i warunkom psychofizycznym.

Informacje związane z pośrednictwem pracy - przede wszystkim aktualne oferty pracy - są dostępne na stronie internetowej Publicznych Służb Zatrudnienia (*Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat - "NFSZ"*). Na stronie internetowej Publicznych Służb Zatrudnienia dostępne są również bezpośrednio oferty pracy sieci EURES, oferty te dotyczą informacji o nieobsadzonych miejscach pracy na Węgrzech.

Usługi Publicznych Służb Zatrudnienia są bezpłatne zarówno dla bezrobotnych, jak i pracodawców.

Strony internetowe: vmp.munka.hu, www.munka.hu

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

Węgierscy doradcy EURES pracują w ramach publicznych służb zatrudnienia, w chwili obecnej na Węgrzech pracuje 42 doradców, wszyscy w regionalnych urzędach pracy. Ich dane teleadresowe znaleźć można na stronie internetowej EURES: www.eures.europa.eu. Informacje na temat usług EURES oraz wolnych miejsc pracy są również dostępne bezpośrednio na stronach internetowych węgierskich służb zatrudnienia: www.munka.hu, eures.munka.hu

EURES Węgry Facebook: <https://www.facebook.com/EURESHungary/>

EURES Węgry LinkedIn: <https://www.linkedin.com/in/eures-hungary/>

EURES Węgry Instagram: <https://www.instagram.com/eures.hungary/>

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Działalność związana z wyszukiwaniem zatrudnienia na Węgrzech prowadzona jest również przez prywatne agencje zatrudnienia, działające na podstawie uregulowań Publicznych Służb Zatrudnienia oraz innych aktów prawnych.

Prywatne agencje zatrudnienia mogą być prowadzone przez spółki prawne, firmy bez osobowości prawnej oraz przez przedsiębiorców, którzy mają zarejestrowaną główną siedzibę na Węgrzech oraz spełniają warunki ustalone w odpowiednich regulacjach prawnych i zostali zarejestrowani przez Publiczne Służby Zatrudnienia. .

Usługi prywatnych agencji zatrudnienia są wolne od opłat dla osób poszukujących zatrudnienia.

Na Węgrzech mogą działać również agencje pracy tymczasowej.

Wykaz zarejestrowanych prywatnych agencji pośrednictwa pracy dostępny jest na stronie internetowej węgierskich publicznych służb zatrudnienia: nfsz.munka.hu

Adresy internetowe agencji pośrednictwa pracy:

www.adecco.hu

www.manpower.hu

www.trenkwalder.hu

www.work-force.hu

www.hays.hu

2.2.4. Prasa

Prasa codzienna na Węgrzech:

Magyar Hirlap - magyarhirlap.hu

Vilaggazdasag - www.vg.hu

Nepszava - nepszava.hu

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Na Węgrzech wiele wolnych stanowisk jest obsadzana na zasadzie prywatnych kontaktów. Szacuję się, że na Węgrzech ok. 60-70% ofert pracy nie jest w żaden sposób rozpowszechniana dlatego bezpośredni kontakt z pracodawcą jest jednym ze skuteczniejszych sposobów na poszukiwanie pracy. Oferty pracy są umieszczane w prasie, na stronach internetowych pracodawców oraz na portalach internetowych..

Internetowe portale internetowe poświęcone pracy:

www.jobinfo.hu

www.job.hu

www.hu.jobrapido.com

www.cvonline.hu

www.careerjet.hu

www.draftme.hu

www.dreamjo.bs/hu

www.frisssdiplomas.hu/allasok

www.manpower.hu

www.adecco.hu

hu.trenkwalder.com

www.jobline.hu

www.allasstart.hu

www.allasportal.hu

www.talentuno.com/hu/matchmakers

www.profession.hu

www.jobmonitor.hu

www.workania.hu

www.workline.hu

www.zyntern.com

2.2.6. Staże

Na stronie internetowej Drop'pin można znaleźć oferty praktyk (przyuczania do zawodu), staży, programów szkoleniowych, kursów e-learning, kursów językowych, programów mentoringu i coachingu oraz różnego rodzaju usług społecznych (np. pomoc w znalezieniu zakwaterowania). Gama ofert dostępnych na stronie Drop'pin jest szeroka i zróżnicowana. Obok ofert pracy na miejscu czy praktyk znaleźć można także kursy internetowe. Oferty te pochodzą z całej UE i obejmują wiele sektorów. Wyszukiwarka Drop'pin dostępna jest na stronie: <https://ec.europa.eu/eures/public/pl/opportunities>

Innym sposobem poszukiwania stażu studenckiego lub absolwenckiego na Węgrzech jest korzystanie z portali internetowych, np.:

- aiesec.org - strona internetowa międzynarodowej organizacji pozwalająca młodym ludziom na odkrycie i rozwijanie swojego potencjału oraz na zdobycie cennego doświadczenia zawodowego poprzez uczestnictwo w bogatej ofercie praktyk i staży za granicą

- www.bme.hu - strona internetowa Politechniki w Budapeszcie, zawiera porady dot. poszukiwania staży i praktyk a także oferty pracy,
- www.grafton.hu - portal z ofertami pracy i staży w branżach inżynierskiej, bankowej, logistyce; dostępny również w wersji angielskiej,
- www.cvonline.hu - zawiera poradnik dla poszukujących pracy, informacje nt pracodawców, informacje o kursach, szkoleniach, oferty pracy,
- www.eurodesk.hu – strona internetowa nt. sieci informacyjnej dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą działająca w 33 krajach Europy.

2.2.7. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty - CV, list motywacyjny i inne)

Przed wysłaniem dokumentów aplikacyjnych zawsze warto skontaktować się wcześniej z pracodawcą (agencją zatrudnienia) w celu uzyskania szczegółowych informacji nt. wakatu.

Profesjonalne CV, na ogół zgodnie z wzorcem przyjętym w innych krajach europejskich, powinno być sporządzone na komputerze, chyba że w ofercie zaznaczono inaczej. CV sporządza się w języku węgierskim oraz dodatkowo - w innym języku/językach, zgodnie z wymogami oferty. Życiorys nie powinien przekraczać 1, 2 stron i powinien obejmować informacje takie jak:

- dane osobowe,
- wykształcenie (poczynając od ostatnio ukończonego stopnia edukacji),
- kursy (w kolejności chronologicznej, od ostatniego),
- doświadczenie zawodowe (w kolejności chronologicznej, od ostatniego),
- umiejętność obsługi komputera,
- znajomość języków obcych, prawo jazdy,
- zainteresowania pozazawodowe.

W uzasadnionych przypadkach powyższa kolejność może być zmieniona, szczególnie w odniesieniu do kursów i doświadczenia zawodowego.

List motywacyjny, dołączany do CV, powinien być adresowany do konkretnego pracodawcy i winien zawierać uzasadnienie kandydatury aplikanta. W odróżnieniu od CV, list motywacyjny zawsze powinien być odręcznie podpisany.

Do dokumentów aplikacyjnych zawsze warto załączyć referencje z poprzednich miejsc pracy.

Kandydat zawsze powinien dostarczyć kopie dokumentów potwierdzających umiejętności i kwalifikacje zawodowe oraz kopie certyfikatów zawodowych.

Na ogłoszenia o pracę uzyskane z Internetu odpowiada się zawsze w formie elektronicznej, chyba że pracodawca podał również adres pocztowy.

Dodatkowe wskazówki dotyczące poszukiwania pracy i ubiegania się o pracę w poszczególnych państwach UE/EOG dostępne są w bezpłatnej publikacji: „Gotowi na krok w nieznaną?\": <http://bookshop.europa.eu/pl/gotowi-na-krok-w-nieznane--pbKE3012898/>

2.3. Warunki pracy

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Pracownik może być zatrudniony w oparciu o trzy standardowe rodzaje umowy o pracę:

- na okres próbny - 30 dni, ale na mocy porozumienia między pracodawcą a pracownikiem może być wydłużony do 3 miesięcy - dalsze wydłużanie jest zabronione; w tym czasie obydwie strony mogą umowę rozwiązać ze skutkiem natychmiastowym bez podawania przyczyny;

- umowa na czas określony - nie może przekraczać 5 lat; przekształca się automatycznie w umowę na czas nieokreślony, jeśli pracownik przepracuje przynajmniej jeden dzień więcej niż to określono w umowie u tego samego pracodawcy;
- umowa na czas nieokreślony.

Oprócz tych trzech podstawowych rodzajów zatrudnienia prawo węgierskie reguluje również inne nietypowe formy zatrudnienia:

- praca na część etatu,
- praca wykonywana w domu,
- leasing pracowniczy,
- praca na czas określony,
- praca zdalna.

Istnieje również uproszczony sposób zatrudnienia obejmujący prace sezonowe w rolnictwie i turystyce. Uproszczenie takie oznacza w tym przypadku, że tylko najważniejsze zasady prawa pracy (np. minimalne wynagrodzenie) mają zastosowanie.

Umowa o pracę zawsze powinna być sporządzona w formie pisemnej i zawierać powinna następujące elementy: opis wykonywanej pracy, wynagrodzenie, czas i miejsce wykonywania pracy.

2.3.2. Czas pracy

Czas pracy związany jest z okresem, w którym pracownik ma prawo oraz jest zobligowany ukończyć pracę zgodnie z warunkami umowy zatrudnienia. Według kodeksu pracy, zatrudnienie na pełny etat oznacza ośmiogodzinny dzień pracy - 40 godz. tygodniowo. Przepisy dotyczące zatrudnienia i umów pomiędzy zainteresowanymi stronami pozwalają na krótszy lub na dłuższy dzień pracy (w przypadku gdy pracownik jest również pracodawcą lub jest bliskim krewnym pracodawcy), lecz nie przekraczający 12 godzin dziennie lub 60 tygodniowo pod warunkiem, że wykonywana praca częściowo wymaga pozostawania w gotowości do pracy. Czas pracy może zostać skrócony w przypadku szkodliwych lub niebezpiecznych warunków pracy. Przepisy nie regulują limitu czasu pracy w wyżej wymienionych warunkach. Strony mogą zgodzić się na zatrudnienie w niepełnym wymiarze etatu zamiast skracać pracę na pełny etat w umowie zatrudnienia. Godziny zatrudnienia określone są na podstawie tygodnia pracy lub dłuższego okresu czasu jednak nie przekraczającego jeden rok.

Pracownikom doradza się umieszczenie limitu czasu pracy w umowach zbiorowych. Jeśli takiej klauzuli nie ma, pracodawca określi limit czasu pracy, nie więcej jednak niż średnio 12 godzin dziennie w okresie 2 miesięcy. Rozkład czasu pracy określany jest przez umowy zbiorowe lub przez pracodawcę. Rozkład powinien zawierać czas pracy, czas rozpoczęcia i zakończenia pracy oraz ilość zmian. Rozkład może być ustawiczny, permanentny lub wielozmianowy.

Ustawiczny rozkład określa nieprzerwaną pracę w dni powszednie, permanentny wymaga nieprzerwanej pracy podczas dni powszednich i weekendów, wielozmianowy natomiast dotyczy zatrudnienia, kiedy pracownicy zmieniają się na stanowisku pracy.

Jeśli rozkład pozwala na podział godzin pracy, pracodawca ma obowiązek poinformować o tym pracownika co najmniej na tydzień wcześniej, w przeciwnym wypadku pracownik nie jest zobligowany do pracy według nowego rozkładu.

Czas pracy określony w ramach dziennego, tygodniowego, miesięcznego i rocznego harmonogramu powinien być podzielony na dni robocze. W przypadku równego podziału czas spędzony w pracy jest identyczny w każdy dzień roboczy. Prawo pozwala jednak na nierównomierny podział godzin pracy. W takim przypadku prawo określa minimalny i maksymalny czas pracy w celu ochrony pracowników.

Czas przeznaczony na przerwy to 20 minut dziennie. Pracownik ma prawo do takiej przerwy, jeśli pracuje dłużej niż 6 godzin dziennie. Jeśli praca nie może być przerwana lub jest pracą, w której pracownik pozostaje w gotowości, przerwa zostanie wydzielona z czasu pracy. Pracownicy mają prawo do przerwy co trzy kolejne godziny pracy. Pracodawca ma obowiązek zapewnić przerwy podczas pracy, nawet gdy pracownicy nie zgłaszają takiej potrzeby.

Pracownicy mają zagwarantowane co najmniej 11 godzin odpoczynku pomiędzy zakończeniem pracy jednego dnia, a rozpoczęciem następnego. Zmiany mogą pojawić się, jeśli zostaną ujęte w umowie zbiorowej lub w umowie między stronami, lecz nawet w takim przypadku przerwa co najmniej ośmiogodzinna musi być zapewniona. Czas dojazdu do pracy nie jest wliczany. Pracownicy mają prawo do przynajmniej 48 godzin nieprzerwanego odpoczynku wliczając w ten czas niedzielę.

Pracownicy nie muszą pracować w święta. (1 stycznia, 15 marca, Wielki Piątek, Poniedziałek Wielkanocy, 1 maja, Zielone Świątki, 20 sierpnia, 23 października, 1 listopada oraz 25 i 26 grudnia).

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

W każdym roku kalendarzowym pracownik uprawniony jest do płatnej przerwy urlopowej. Przerwa urlopową składa się z urlopu w wymiarze podstawowym i dodatkowych dni wolnych. Podstawowy wymiar urlopu uzależniony jest od wieku pracownika:

- do 25 roku życia - 20 dni roboczych,
- powyżej 25 lat - 21 dni roboczych,
- powyżej 31 roku życia - 23 dni robocze,
- do 45 roku życia - dodatkowy dzień wolny co 2 lata,
- powyżej 45 lat - 30 dni roboczych.

Kodeks pracy nie wyklucza możliwości wydłużenia podstawowego wymiaru urlopu - bądź na podstawie układu zbiorowego, bądź w umowie o pracę.

Dodatkowe dni wolne przysługują:

- pracownikom poniżej 18 roku życia - w wymiarze 5 dni rocznie,
- pracownikowi posiadającemu dziecko, który odgrywa większą rolę w wychowaniu dziecka lub pracownikowi wychowującemu dziecko samotnie (tylko w przypadku dzieci poniżej 16 roku życia),
- pracownikom niewidomym - w wymiarze 5 dni rocznie,
- pracownikom pracującym pod ziemią oraz pracownikom pracującym przynajmniej 3 godziny dziennie w pomieszczeniu narażonym na promieniowane jonizujące - w wymiarze 5 dni rocznie.

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Pracownicy mają prawo do wynagrodzenia od pracodawcy i wszelkie umowy zmieniające ten fakt są nieważne. Jeśli nie ma umowy mówiącej inaczej, pracownik ma prawo do ekwiwalentu podstawowej płacy. Płaca podstawowa jest wynagrodzeniem za określony okres czasu (dzień, tydzień, miesiąc, rok) określony w umowie zatrudnienia, zgodnej z przepisami prawnymi i porozumieniem zbiorowym.

Płace mogą zależeć od czasu, wykonanej pracy lub od obu tych kryteriów.

Minimalna płaca określana jest przez rząd. Zwykle zmienia się ona raz w roku. Od stycznia 2020 roku minimalne wynagrodzenie miesięczne wynosi 161 000 HUF, 37 020 HUF tygodniowo, 410 HUF dziennie oraz 926 HUF za godzinę.

Minimalne wynagrodzenie dla pracowników z przynajmniej średnim wykształceniem jest wyższe i wynosi 210 600 HUF.

W 2020 roku potrącane od wynagrodzenia brutto składki na ubezpieczenie społeczne pracownika wynoszą w sumie 18,5% - z czego:

- składka na ubezpieczenie emerytalne: 10%,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne: 7%,
- fundusz pracy: 1,5%.

Stawka podatku dochodowego od osób fizycznych wynosi obecnie na Węgrzech 15% uzyskanego dochodu.

Pracodawca odprowadza składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości 21%.

Wynagrodzenie - jeśli strony nie umówią się inaczej – wypłacane jest co miesiąc, wypłata może być w gotówce lub na konto bankowe. Pracownik otrzymuje potwierdzenie wypłaty wynagrodzenia (tzw. „pasek”), na którym wyszczególniona jest pensja brutto, wszelkie płacone składki i podatki.

Minimalna płaca określona dla osób zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin dotyczy również osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin (w stopniu odpowiadającym ilości czasu zatrudnienia). W określonych przypadkach pracownik jest uprawniony do dopłaty (jeśli w umowie nie jest powiedziane inaczej), która powinna być liczona wg stawki podstawowej.

Ustawowo pracownik ma prawo do:

- dodatku za pracę w nocy (15%),
- dodatku za pracę na zmiany (popołudnia 15%, noce - 30%),
- nadgodziny (50% lub ekwiwalent za dodatkowe godziny pracy),
- dodatku płaconego za pracę w dni wolne od pracy i święta (50% i wolny dzień lub 100%),
- dodatku za pozostawanie do dyspozycji (25%).

Porozumienia zbiorowe i umowy pomiędzy stronami mogą mówić o innych dodatkach.

Jeśli pracownik ma prawo do wynagrodzenia za czas pracy, a nie za wykonaną pracę, powinien on otrzymać wynagrodzenie za:

- czas poświęcony na wykonywanie obywatelskich obowiązków,
- dwa dni robocze w przypadku śmierci bliskiego krewnego,
- czas poświęcony na obowiązkowe badania medyczne oraz oddawania krwi,
- czas stracony z powodu świąt,
- urlop,
- czas wykorzystany na karmienie piersią,
- czas zwolnienia od pracy określony przepisami zatrudnienia.

2.4. Podatki

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Każdy obywatel węgierski lub cudzoziemiec (zamieszkały na stałe lub tymczasowo) zatrudniony na terenie Węgier zobowiązany jest do płacenia podatku od dochodów osobistych. Tymczasowe miejsce pobytu oznacza przynajmniej 183 dni pobytu na Węgrzech w danym roku.

Obecnie stawka podatku dochodowego od osób fizycznych wynosi 15% uzyskanego dochodu.

Oprócz podatków centralnych miejscowe samorządy mogą w ramach przepisów prawnych ustalić podatki miejscowe na zabezpieczenie swych wydatków. Wysokość tych podatków w stosunku do podatków centralnych jest znaczna. Termin na złożenie zeznania podatkowego do 20 maja następującego po roku podatkowym.

2.4.2. Podatek VAT

Identyfikacja towarów importowanych, podlegających opłacie podatku VAT następuje zgodnie z nomenklaturą celną. Podstawą obliczenia podatku jest wartość celna towaru powiększona o należne cło, podatki (np. podatek akcyzowy, podatek konsumpcyjny), składki oraz inne obowiązujące opłaty (np. ubezpieczenie i koszty transportu do pierwszego miejsca przeznaczenia). Zobowiązaniem do uiszczenia podatku jest importer.

Wysokość stawki podatkowej VAT

Stawka podatku VAT w stosunku do większości towarów wynosi 27%. Istnieją jeszcze stawki VAT zredukowane do wysokości 18% (na większość artykułów żywnościowych) i 5% (na większość lekarstw i artykułów medycznych).

Dodatkowe informacje: <https://hungary.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu/podatki-cla/270107,podatek-vat-na-wegrzech-w-2018-r-.html>

2.5. Zabezpieczenie społeczne

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.1.1. Emerytura

Obowiązkowy system ubezpieczenia emerytalnego na Węgrzech ma charakter mieszany, składający się z dwóch filarów. Filar I działa w oparciu o system *pay-as-you-go* i stanowi około $\frac{3}{4}$ udziału w świadczeniu emerytalnym. Filar II to prywatne ubezpieczenie emerytalne, oparte na funduszach zgromadzonych ze składek wpłacanych do prywatnych funduszy emerytalnych; filar II stanowi ok. $\frac{1}{4}$ udziału w świadczeniu emerytalnym. Te dwa filary obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego uzupełniane są przez filar III - dobrowolny.

Od 1998 r. istnieje również dodatkowy system pomocy emerytalnej - tzw. system zasiłków emerytalnych. Jest to rodzaj zasiłku socjalnego, działającego odrębnie od obowiązkowego systemu ubezpieczeń emerytalnych - lokalny samorząd, w oparciu o aktualny dochód lub inne finansowe uwarunkowania, zaopatruje ubogich emerytów w dochód minimalny lub wyrównuje niewystarczające dochody do określonej minimalnej stawki.

Warunki uzyskania świadczenia emerytalnego:

1. co najmniej 15 lat dla uzyskania częściowej emerytury, dla uzyskania całego świadczenia - 20-letni okres składkowy; w okres ten wliczany jest czas urlopu chorobowego (zasiłku chorobowego), zasiłku macierzyńskiego, okres służby wojskowej oraz okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.
2. wymagany wiek emerytalny - 63 lata zarówno dla kobiet jak i dla mężczyzn; w 2022 r. wyniesie 65 lat dla osób urodzonych w 1957 r. i później, zmiana ta dotyczy osób urodzonych w 1952 r. i później.

Kobiety z 40 letnim stażem pracy mogą przejść na emeryturę niezależnie od osiągniętego roku życia. Wysokość emerytury zależy od średniego wynagrodzenia i od okresu pracy (ubezpieczenia). Średnie wynagrodzenie służące za podstawę obliczenia emerytury jest określane na podstawie dochodów poddanych obowiązkowi składkowemu między 1 stycznia 1988 r. a datą przejścia na emeryturę. Obecnie, średnie wynagrodzenie obliczane jest na podstawie wynagrodzenia netto.

Wcześniejsze wynagrodzenia powinny zostać przemnożone przez właściwy współczynnik waloryzacji, tak by ich wysokość odpowiadała poziomem wynagrodzeniom z drugiego roku

poprzedzającego emeryturę. Począwszy od 2008 r. średnia pensja netto z niektórych lat musi być przeliczana w taki sposób, by osiągnąć poziom roku poprzedzającego przejście na emeryturę.

Węgierski system emerytalny przewiduje emeryturę minimalną, której warunkiem otrzymania jest przepracowanie 20 lat; wysokość emerytury minimalnej to 28 500 HUF miesięcznie. Jednakże, jeśli średnia wysokość podstawy wymiaru składek jest niższa od kwoty minimalnej emerytury, wysokość emerytury będzie równa 100% średniego wynagrodzenia miesięcznego.

2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby

Zgodnie z unormowaniami węgierskimi, każdy, niezależnie od obywatelstwa, jest objęty obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym i z tego tytułu uprawniony do zasiłku chorobowego od pierwszego dnia zatrudnienia.

Ubezpieczeniu takiemu podlegają następujące grupy beneficjentów:

- osoby zatrudnione, niezależnie od tego czy jest to pełen wymiar etatu czy nie,
- studenci odbywający praktyki,
- osoby otrzymujące dodatkowe zasiłki, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie przedemerytalne, osoby, których zasiłek dla bezrobotnych został zawieszony z powodu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub opiekuńczego,
- osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, nie sklasyfikowaną jako działalność dodatkowa,
- duchowni,
- osoby świadczące pracę na podstawie innego typu legalnego zatrudnienia, pod warunkiem osiągnięcia z tej działalności dochodu w wysokości 30% płacy minimalnej w miesiącu poprzedzającym chorobę.

Zasiłek chorobowy przysługuje każdemu, kto na skutek choroby utracił zdolność do zarobkowania co zostało stwierdzone przez lekarza oraz osoba ta płaciła 3% ubezpieczenie chorobowe. Przez pierwszych 15 dni choroby zasiłek wypłaca pracodawca; kwota tego zasiłku wynosi 70% pensji. Po tym okresie zasiłek chorobowy wypłaca instytucja ubezpieczeniowa; kwota zasiłku, wynosi 60% przeciętnego wynagrodzenia, w zależności od okresu ubezpieczenia (przy co najmniej 2 latach zatrudnienia) 50% kiedy okres zatrudnienia jest krótszy niż 2 lata ale nie więcej niż jedna trzydziesta 200% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego przy nabywaniu uprawnienia i 150% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego przy wygaśnięciu tego uprawnienia.

2.5.1.3. Świadczenia z tytułu macierzyństwa

Zasiłek macierzyński przysługuje każdej kobiecie, w sytuacji gdy:

- była ubezpieczona przez 365 dni w ciągu 2 lat poprzedzających poród,
- poród nastąpił w okresie ubezpieczeniowym lub w ciągu 42 dni po zakończeniu ubezpieczenia,
- poród nastąpił po 42 dniach od zakończenia ubezpieczenia, ale w ciągu kolejnych 28 dni okresu pobierania zasiłku chorobowego.

Zasiłek macierzyński pobierany jest przez okres urlopu macierzyńskiego, który zgodnie z węgierskim kodeksem pracy wynosi 168 dni, Maksymalny czas trwania urlopu macierzyńskiego wynosi 24 tygodnie.

Zasiłek macierzyński wynosi do 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Z końcem 2011 roku parlament uchwalił nową ustawę o świadczeniach dla osób z ograniczoną zdolnością do pracy. Celem nowej ustawy jest zapewnienie reintegracji społecznej, zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej z wykorzystaniem zachowanych zdolności osób z ograniczoną zdolnością do pracy, które można udoskonalić.

Uprawnienia do świadczeń dla osób z ograniczoną zdolnością do pracy przysługują:

- osobom, których stan zdrowia zostanie oceniony na 60% lub mniej,
- osobom ubezpieczonym przez co najmniej 1095 dni w ciągu pięciu lat poprzedzających wystąpienie o świadczenie,
- osobom, które nie wykonują pracy zarobkowej oraz
- osobom, które nie otrzymują żadnych regularnych świadczeń pieniężnych.

Świadczenie dla osób z ograniczoną zdolnością do pracy składa się z dwóch odrębnych elementów:

- **świadczenie rehabilitacyjne** przysługuje osobom, które mogą poddać się rehabilitacji; świadczenie rehabilitacyjne może być wypłacane przez okres potrzebnej rehabilitacji, jednak nie dłużej niż przez 3 lata od daty rozpoczęcia wypłacania świadczenia.
- osobie z ograniczoną zdolnością do pracy przysługuje **świadczenie inwalidzkie**, jeśli rehabilitacja nie jest zalecana, osoba ta nie może poddać się rehabilitacji lub osiągnie wiek emerytalny przed upływem pięciu lat.

Świadczenia dla osób z ograniczoną zdolnością do pracy zaliczają się do świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego.

Wysokość świadczenia zależy od średniego miesięcznego dochodu, a dochód minimalny jest określony jako pewien procent płacy minimalnej.

Świadczenie rehabilitacyjne:

- osoby, które mogą przejść rehabilitację z oczekiwanym terminem:
- wysokość: 35% średniego miesięcznego dochodu;
- wysokość minimalna: 30% płacy minimalnej;
- wysokość maksymalna: 40% płacy minimalnej;
- osoby, które potrzebują stałej rehabilitacji:
- wysokość: 45% średniego miesięcznego dochodu;
- wysokość minimalna: 40% płacy minimalnej;
- wysokość maksymalna: 50% płacy minimalnej.

Świadczenie inwalidzkie jest uzależnione od decyzji o stanie zdrowia i możliwości rehabilitacji:

- wysokość: 40-70% średniego miesięcznego dochodu;
- wysokość minimalna: 30-55% płacy minimalnej;
- wysokość maksymalna: 45% lub 150% płacy minimalnej.

2.5.1.5. Renta z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Węgierski system ubezpieczenia zdrowotnego zapewnia świadczenia z tytułu wypadków: osobom ubezpieczonym i osobom o podobnym statusie; osobom prowadzącym działalność na własny rachunek (indywidualnym lub stowarzyszonym) będącym na emeryturze lub będącym w wieku emerytalnym i pobierającym rentę wdowią; osobom pobierającym świadczenia z tytułu

ubezpieczenia indywidualnego należącym do spółdzielni; oraz osobom pracującym za wynagrodzeniem w oparciu o inne umowy o pracę.

Ubezpieczenie pokrywa wszystkie koszty leczenia urazów lub chorób jakie zdarzyły się w miejscu pracy lub z pracą związanych, takich które wydarzyły się w drodze do pracy lub w drodze powrotnej (*wypadki przy pracy*), jak również chorób zawodowych, których rezultatem jest pogorszenie stanu zdrowia spowodowane szczególnym zagrożeniem wynikającym z wykonywanej pracy (*choroby zawodowe*). Choroby zawodowe są określone przez rząd. Ubezpieczenie nie pokrywa kosztów związanych z leczeniem urazów i chorób spowodowanych wyłącznie postępowaniem poszkodowanego.

Składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne wpłacane przez pracowników i pracodawców uprawniają również beneficjentów do świadczeń opieki zdrowotnej przy wypadku. Są to następujące okresy:

- świadczenia rzeczowe: w postaci opieki zdrowotnej
- świadczenia pieniężne, na przykład świadczenia i zasiłki z tytułu wypadku.

Przyznanie świadczeń może być dokonane jedynie na podstawie prawidłowo złożonego wniosku. Osoby mieszkające na Węgrzech mogą złożyć taki wniosek w każdej instytucji ubezpieczeń zdrowotnych, osobiście, drogą pocztową lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. Formularze wniosków można pobrać z rządowej strony internetowej (<http://www.oep.hu>) lub otrzymać w każdej instytucji ubezpieczeniowej. Następnie zespół certyfikowanych specjalistów rehabilitacji przeprowadza złożone oceny kwestii medycznych, społecznych i związanych z zatrudnieniem. W oparciu o te oceny zespół podejmuje decyzje o zakresie uszczerbku na zdrowiu, zdolności do pracy, możliwościach rehabilitacji, jak również kierunkach i czasie trwania rehabilitacji.

2.5.2. Inne świadczenia socjalne - beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Na Węgrzech dostępny jest szeroki zakres świadczeń i dodatków rodzinnych; do najważniejszych świadczeń tego typu należą:

- świadczenia rodzinne – świadczenie na pokrycie kosztów wychowania i kształcenia dzieci w rodzinie, przyznawany do 20 roku życia dziecka (w przypadku kształcenia specjalnego do 23 lat)
- zasiłek na opiekę domowa nad dzieckiem – przysługuje na dziecko wychowywane w domu do wieku 3 lat (dłużej w przypadku bliźniąt i dzieci niepełnosprawnych)
- zasiłki dla rodzin wielodzietnych – przyznawane są rodzinom w których wychowuje się troje lub więcej dzieci, nie może być łączony z zasiłkiem na opiekę domowa nad dzieckiem
- zasiłek porodowy,
- świadczenie z tytułu ciąży i porożu,
- dodatki wychowawcze.

W 2020 r. świadczenie rodzinne wypłacane (miesięcznie) było w następującej wysokości:

- rodzinie z jednym dzieckiem – 12 200 HUF;
- osobie samotnie wychowującej jedno dziecko – 13 700 HUF;
- rodzinie z dwojgiem dzieci – 13 300 HUF na dziecko;
- osobie samotnie wychowującej dwoje dzieci – 14 800 HUF na dziecko;
- rodzinie z trojgiem dzieci lub więcej – 16 000 HUF na dziecko;
- osobie samotnie wychowującej troje lub więcej dzieci – 17 000 HUF na dziecko;

- rodzinie wychowującej dziecko cierpiące na chorobę przewlekłą lub ciężką niepełnosprawność – 23 000 HUF;
- osobie samotnie wychowującej dziecko cierpiące na chorobę przewlekłą lub ciężką niepełnosprawność – 25 900 HUF.

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Warunki uzyskania zasiłku dla bezrobotnych na Węgrzech

Na Węgrzech występują dwa rodzaje świadczeń dla bezrobotnych:

1. zasiłek dla bezrobotnych,
2. zasiłek przedemerytalny dla bezrobotnych.

Zasiłek dla bezrobotnych może być przyznany każdej osobie poszukującej pracy, jeśli w ciągu ostatnich 3 lat do momentu uzyskania statusu bezrobotnego, dana osoba była zatrudniona przez co najmniej 360 dni, osoba taka nie otrzymuje świadczenia z tytułu choroby lub niepełnosprawności; warunkiem koniecznym jest również fakt bezskutecznego poszukiwania pracy samemu jak i za pośrednictwem urzędu pracy.

Wypłata zasiłku trwa nie krócej niż 36 dni - nie dłużej niż 90 dni.

Wysokość zasiłku jest obliczana na podstawie przeciętnego wynagrodzenia bezrobotnego otrzymywanego przez ostatnie 4 kwartały poprzedzające uzyskanie statusu osoby bezrobotnej. W 2020 roku kwota zasiłku wynosi 60% średniej pensji osoby bezrobotnej ale nie więcej niż 100% minimalnego wynagrodzenia (161 000 HUF).

Zasiłek przedemerytalny jest wypłacany dopóki osoba bezrobotna nie uzyska prawa do emerytury. Kwota takiego zasiłku wynosi 40% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w czasie trwania prawa do pobierania zasiłku (64 400 HUF).

Wypłatą zasiłków i dodatków dla bezrobotnych zajmują się lokalne urzędy pracy, tam też osoby zainteresowane uzyskają dokładne informacje o trybie wypłat oraz wymaganych dokumentach. Obywatele krajów UE mogą rejestrować się jako osoby bezrobotne na tych samych warunkach jak obywatele węgierscy.

Dodatkowe informacje można uzyskać na stronach:

- www.munka.hu,
- www.eures.europa.eu .

Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski na Węgry

Zgodnie z przepisami z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia istnieje możliwość transferowania zasiłku nabytego w jednym państwie członkowskim do drugiego państwa członkowskiego w celu poszukiwania pracy.

Osoba bezrobotna z przyznanym prawem do zasiłku przez powiatowy urząd pracy może poszukiwać pracy na Węgrzech przez okres 3 miesięcy z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy. Warunkiem transferowania zasiłku jest pozostawanie w dyspozycji powiatowego urzędu pracy przez co najmniej 4 tygodnie. Kwota wypłacanego zasiłku transferowego jest równa kwocie zasiłku wypłacanego w Polsce. Dokumentem umożliwiającym transfer zasiłku jest PD U2, który wydawany jest przez wojewódzki urząd pracy. Po wyjeździe z Polski osoba transferująca zasiłek ma 7 dni na zarejestrowanie się na Węgrzech jako osoba poszukująca pracy.

3. Warunki życia

3.1. Zakwaterowanie

Ceny nieruchomości wykazują znaczne wahania w różnych częściach państwa. Ceny są wyższe w Budapeszcie i okolicach oraz w częściach Zachodniej Transdanubi, podczas gdy zakwaterowanie jest o wiele tańsze na wsiach oraz we wschodnich częściach państwa. Cena za metr kwadratowy nowego mieszkania po stronie Peszt w Budapeszcie wynosi od 200 000 HUF do 350 000 HUF i do 1,5 raz więcej niż po stronie Buda. Dla przykładu taka sama nieruchomość w małym prowincjonalnym miasteczku jest już dostępna za 150 000 HUF za metr kwadratowy, natomiast domy na wsiach są jeszcze tańsze. Cena za mieszkanie używane jest niższa niż za nowe, ale warunki nieruchomości i jej otoczenia również grają rolę. Informacje na temat mieszkań na sprzedaż są dostępne w gazetach oraz agencjach nieruchomości.

Ceny za wynajęcie mieszkania w Budapeszcie wynoszą 70 000 HUF za jedno-dwu pokojowe mieszkanie w dobrym stanie. Powyżej 100 m² opłata za wynajem przekracza 140 000 HUF - 200 000 HUF.

Ceny zakwaterowania można sprawdzić w lokalnej i ogólnokrajowej prasie oraz na internetowych portalach ogłoszeniowych: www.dh.hu, www.toplak.hu

3.2. Prawo jazdy

Prawo jazdy wydane w każdym Kraju Członkowskim UE/EOG będzie uwzględniane jako zgodne z węgierskimi regulacjami prawnymi. Żadna procedura zmiany prawa jazdy nie jest wymagana w tym przypadku.

Więcej informacji: europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/driving-licence/driving-licence-recognition-validity/index_en.htm

W przypadku pobytu dłuższego niż 6 miesięcy, wymagane jest zarejestrowanie samochodu w lokalnym urzędzie i opłacenie podatku.

Więcej informacji:

europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/registration/formalities/hungary/index_en.htm

3.3. System edukacji

Publiczny system edukacji na Węgrzech obejmuje: przedszkole, szkołę podstawową, szkołę średnią i uczelnie wyższe. Państwo zapewnia bezpłatną i obowiązkową naukę na etapie przedszkola i szkoły podstawowej. Oficjalnym językiem, w którym prowadzi się naukę, jest język węgierski. Dzieci na Węgrzech obowiązkowo uczęszczają do szkoły od 6 do 18 roku życia.

Etapy edukacji:

1. przedszkole - do przedszkola może uczęszczać dziecko, które skończyło 3 lata; może w nim przebywać do 31 sierpnia danego roku, w którym ukończy 6 lat; ostatni rok przed podjęciem obowiązku szkolnego jest obowiązkowy dla wszystkich dzieci (tzw. „zerówka”);
2. szkoła podstawowa - okres nauki trwa 8 lat, w tym czasie uczniowie są przygotowywani do podjęcia dalszej edukacji w szkole średniej lub do ukończenia szkoły zawodowej;,
3. szkoła średnia - edukacja w szkole średniej zaczyna się w wieku 9 lat, a długość szkolenia zależy od rodzaju szkoły i może być ukończona w wieku 10, 12 lub 13 lub 14 lat;
4. szkoły wyższe - college i uniwersytety, w uczelniach wyższych edukacja trwa minimum 4 lata w zależności od rodzaju studiów.

Oprócz edukacji państwowej, na Węgrzech kształcić się można również w placówkach prywatnych (na każdym etapie - od żłobka do uniwersytetu).

3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

Uznawalność kwalifikacji poświadczonych przez przedłożone dyplomy i poświadczonych specjalistycznych szkoleń dokonuje Węgierskie Centrum Uznawalności Kwalifikacji i Informacji, podczas gdy uznawalność stopni naukowych jest dokonywana przez lokalne uniwersytety. Dyplomy są uznawane na podstawie prawnego statusu zagranicznej instytucji naukowej, prawnego wykonania certyfikatu lub dyplomu, długości trwania studiów, oraz studiów i kryteriów egzaminowania.

O uznanie kwalifikacji zawodowych ubiegać się może każda osoba zamieszkała na Węgrzech; osoba taka musi potwierdzić fakt bycia obywatelem kraju UE dowodem osobistym, paszportem lub prawem jazdy, w przypadku podjęcia studiów o uznanie kwalifikacji ubiegać mogą się również osoby nie zamieszkałe na terenie Węgier.

Więcej informacji – http://www.oktatas.hu/kepesitesek_elismertetese/english

Osobne zasady dotyczą uznawania kwalifikacji lekarzy, dentystów oraz farmaceutów, które rozpatrywane i uznawane są przez Urząd Uznawania Kwalifikacji Medycznych.

Więcej informacji – <http://www.enkk.hu/index.php/en/>

3.5. Kursy języka narodowego

Kursy języka węgierskiego prowadzone są w Polsce m. in. w Węgierskim Instytucie Kultury w Warszawie.

Węgierski Instytut Kultury w Warszawie (Instytut im. Balassiego)

ul. Moniuszki 10, 00-009 Warszawa

Tel.: (22) 629-32-41/42, faks: (22) 625-07-62

e-mail: hunginst@hunginst.pl

Szczegółowe informacje - www.varso.balassiintezet.hu/pl/nauka-jzyka

Kurs języka węgierskiego na Węgrzech organizuje:

Debreceni Nyári Egyetem

4032 Debrecen, Egyetem tér 2.

tel.: +36 52 532 594, faks: +36 52 532 595

e-mail: debrecen@nyariegyetem.hu

Szczegółowe informacje - <http://www.nyariegyetem.hu/kurzusaink.php>

3.6. System opieki zdrowotnej

3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych

Każdy, kto jest zaklasyfikowany jako ubezpieczony, na podstawie węgierskich regulacji prawnych, jest upoważniony do korzystania z systemu opieki zdrowotnej na Węgrzech. Zgodnie z prawem odnoszącym się do ubezpieczenia socjalnego, każdy jest ubezpieczony, kto:

- jest pracownikiem lub świadczy pracę na podstawie innej podstawy prawnej,
- jest studentem,
- jest zarejestrowanym bezrobotnym,
- prowadzi działalność gospodarczą.

Korzystanie z ubezpieczenia zdrowotnego oparte jest na opłacaniu składki zdrowotnej w odpowiedniej kwocie. Ubezpieczenie zdrowotne daje prawo każdemu ubezpieczonemu do korzystania z m.in. następujących usług:

- określonych bezpłatnych badań,
- korzystania bezpłatnego z usług wybranego lekarza rodzinnego,
- korzystania z bezpłatnych wizyt kontrolnych u dentysty,
- do bezpłatnej opieki szpitalnej i zabiegów,
- do opieki nad ciężarną kobietą,
- do zabiegów rehabilitacyjnych.

3.6.2. Ubezpieczenia zdrowotne

Każda osoba objęta ubezpieczeniem zdrowotnym ma prawo do korzystania z całości świadczeń, jakich wymaga jej stan zdrowia.

Pracownikowi zatrudnionemu na Węgrzech składka na ubezpieczenie zdrowotne zostanie potrącona z pensji co miesiąc. Osoba samozatrudniona odprowadza składkę zdrowotną samodzielnie co miesiąc. Składka ubezpieczenia zdrowotnego to obecnie około 7% miesięcznego wynagrodzenia brutto.

Więcej informacji - www.oep.hu

3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych na Węgrzech

W przypadku osób ubezpieczonych na Węgrzech podczas wizyty u lekarza z państwowej służby zdrowia, trzeba pokazać swoją kartę ubezpieczenia zdrowotnego. W przypadku pracownika to pracodawca powinien ubiegać się o numer ubezpieczenia i kartę ubezpieczenia tzw. "TAJ kártya".

Dokumentem niezbędnym do uzyskania świadczeń medycznych na Węgrzech jest Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) Karta EKUZ potwierdza prawo do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w czasie pobytu na za granicą. EKUZ zawiera następujące informacje:

- imię,
- nazwisko,
- datę urodzenia,
- PESEL,
- numer identyfikacyjny instytucji, która wydała Kartę,
- numer identyfikacyjny Karty,
- data ważności Karty.

Informacje te, to jedyne dane zawarte na Karcie. Każde państwo członkowskie wydaje Kartę we własnym języku urzędowym, zawierającą ten sam zestaw danych.

Prawo do otrzymania EKUZ mają osoby ubezpieczone w Narodowym Funduszu Zdrowia. Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

Karta jest wydawana osobom wyjeżdżającym czasowo do innego państwa członkowskiego, np.:

- w celach turystycznych;
- w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych;
- w związku z krótką podróżą służbową;
- w celu podjęcia studiów;
- pracownikom oddelegowanym do pracy za granicę przez polskiego pracodawcę.

Wniosek o wydanie EKUZ jest dostępny w oddziałach wojewódzkich NFZ oraz w formie elektronicznej na stronach internetowych: <https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/nasze-zdrowie-w-ue/leczenie-w-krajach-unii-europejskiej-i-efta/jak-wyrobic-karte-ekuz/> , www.ekuz.nfz.gov.pl .

Wniosek można złożyć osobiście do właściwego oddziału wojewódzkiego NFZ lub jednej z delegatur NFZ oraz przesłać za pośrednictwem:

- poczty,
- faksu,
- poczty elektronicznej,
- platformy Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP.

EKUZ wydawana jest przez NFZ bezpłatnie. Zarówno złożenie wniosku, jak i odebranie karty nie wymaga uiszczenia żadnej opłaty.

EKUZ uprawnia do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w innym państwie członkowskim w takim zakresie, który umożliwi kontynuowanie zaplanowanego pobytu w tym państwie w bezpiecznych warunkach z medycznego punktu widzenia.

EKUZ nie daje żadnych uprawnień, jeżeli celem podróży jest odbycie planowego leczenia.

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie. W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów.

Aby móc skorzystać z EKUZ na Węgrzech, należy udać się do pracownika służby zdrowia, który zawarł umowę z Narodowym Funduszem Ubezpieczenia Zdrowotnego (Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő). Placówki oznaczone są tablicą z napisem: „,társadalombiztosítóval szerződött egészségügyi szolgáltató”.” (usługi są świadczone w ramach umowy z państwowym zakładem ubezpieczeń społecznych).

Więcej informacji: www.ekuz.nfz.gov.pl - Narodowy Fundusz Zdrowia

<https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/nasze-zdrowie-w-ue/leczenie-w-krajach-unii-europejskiej-i-efta/wyjezdzam-do/>

4. Koronawirus - wpływ na mobilność pracowników w UE/EFTA Komisja Europejska, w związku z epidemią koronawirusa, uruchomiła specjalną stronę internetową, by pomóc zorientować się osobom chcącym przemieszczać po Europie, jakie są realia na granicach pomiędzy poszczególnymi państwami i jak wygląda sytuacja epidemiczna w różnych zakątkach Unii Europejskiej.

Platforma o nazwie "Re-open EU" dostępna na stronie <https://reopen.europa.eu/> prowadzona jest w 24 językach urzędowych UE. Strona internetowa dostarcza m.in. informacji, czy granica danego kraju jest otwarta, czy można się po nim poruszać bez żadnych ograniczeń, jakie należy zabrać dokumenty, jeśli istnieją jakiegos rodzaju restrykcje itd.

Więcej informacji: <https://eures.praca.gov.pl/o-nas/informacje-o-eures/koronawirus-wplyw-na-mobilnosc-pracownikow-w-ue-efta>

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response_pl

Regularnie aktualizowana strona internetowa zawierająca najnowsze informacje o koronawirusie na Węgrzech: <http://abouthungary.hu/news-in-brief/coronavirus-heres-the-latest/>

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
Departament Rynku Pracy*

Dodatkowe źródło informacji o koronawirusie na stronie internetowej EURES Węgry:
https://eures.munka.hu/Lapok/eures_aktualis_koronavirus.aspx

Informacje o ogólnych zasadach przekraczania granic udostępnione przez węgierską policję:
<http://www.police.hu/en/content/information-on-general-rules-of-border-crossing>

Data przygotowania informacji:

Listopad 2020 r.

Osoba aktualizująca informacje:

Doradca EURES Dariusz Mrozek z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie